

Н. С. Хрущев Мао Цзе-дун хойр харгъсна туск КОММУНИКЕ

1958 джидин июлин 31-с ави августин 3 күртл Пекинд Советск Союзин Коммунистическ партин Негдгч Сеглэтр, СССР-н Министрмүдин Советин Ахлач Н. С. Хрущев, Китдин Коммунистическ партин Централын Комитетин Ахлач, Китдин Оли-амтнй Республикин Ахлач Мао Цзе-дун хойр харгъв. Харгългънд орлицень:

Советск халхас — СССР-н Харелтин министр, Советск Союзин Маршал Малиновский Р. Я., СССР-н Газалин керг-төрин министрин үүл дааджах Кузнецов В. В., КПСС-н ЦК-н член Пономарев Б. П.

Китдин халхас — Государствени Советин Премьер Чжоу Эн-лай, Государствени Советин Премьерин дарук болн Харелтин министр, Маршал Пын Дэ-хуай, Государствени Советин Премьерин дарук болн Газалин керг-төрин министр Чан И, ЦК-н секретариатин член Ван Цзя-Сян.

Хойр халхас ийлгъан гидг үнн, халун зүркәри меллдж, нарт делкән өдгә цагин бәадлин туск, Советск Социалистическ Республикин Союз Китдин Оли-амтнй Республик хойрин хоорнд иньгдлж, ницдлж, хоорндан дөнъ-нөкд боллцлж бәалгъиг цааранднь батрулхин туск төрмүдәр бас тер мет нарт делкән төрмүдиг ни кевәр хагълхин болн цуг нарт делкәд төвкнү харехин төлә хамдан ноолдхин туск төрмүдәр цуг халхарнь зөвчлдж күүндәд, тер туст әдл хәләцтә бәәхән темдглхәв.

Хойр халх нег седклтәгъяр игдлж тоолджана: СССР болн КНР социализмин лагерин наадк орн-нутгудта, тер мет төвкнүнд дурта цуг орн-нутгудта болн оли-амтстә хамдан, нарт делкә чинвртә бәалгъиг сулдуллгъна болн төвкнү харелгъна төлә ноолданд агъу ик диллврмүд күццхәв. СССР КНР хойрин төвкнүн бәагч политикиг цуг орн-нутгудин оли келн-амте өдр ирвәс улм таасдж, дөнънәд бәәнә. Ни зерг-тегш бәалгънә төлә босгч Индъ, Индонез, Арабск Ниилсн Республик, Азин, Африкин, Америкин болн Европин нань чигн государствев болн келн-амте, төвкнү бәалгъ батлгънд өдр ирвәс улм ик чинр зүүгъад йовна. Төвкнүн бәалгънә чидлмүд альднь болв чигн урднь үзгдәд угагъяр өсв.

Мана хойр орн-нутгудин оли-амтсин болн цуг оли-амтсин джиргълин сә хәалгънлә ирлцлжәх эн ил болчкад хүврлт уга политикин өмнәс зөрлцүлдж, империалистическ агрессивн улс, США-н монополистическ багмуд толгъачтагъяр, ни зерг-тегш бәалгънә болн хамцлж кәдлхин өмнәс босдж, нарт делкән чинвртә бәалгъиг сулдулшгогъяр гүдждлж, алдр орн-нутгудин правительствсин толгъачрин совещань хурахд харшлад, шин дә белдлгъиг күчләд, оли-амте төвкнүн, аямшг уга бәәхд зеткр халдаджана. Империалистическ эн чидлмүд төвкнүнә, демократин, келн-амтни тустан бәалгънә болн социализмин хорд болдж босад, агрессивн дәнә-политическ пакте бүрдәгъад, эврәнн дәнә базмудин гөлмәри газриг төгәлүлдж орагъад, талдан орн-нутгудин дотр-дундин төрт улм икәр болн модьрунар орлцлг болад йовна.

Сүл цагт США болн Англъ Ливана болн Иорданә өмнәс зертә-зевтә деермч дәврлгъ келгън, тер мет бас теди Иракск Республик болн Арабск Ниилсн Республик дәнә чидләр аямшг үзүллгън — Ближнь болн Среднь Востокин районд чинвртә бәадлиг йир икдүләд, дәнә аямшгиг улм-улм күч авхулв, цуг орн-нутгудин оли-амте кевгән терүг бурушадж гәәлджәнә.

Ближнь болн Среднь Востокад США болн Англъ кеджәх агрессивн үүлдвриг СССР КНР хойр догшар гәәлдлж, Среднь болн Ближнь Востокин бәадлиг зөвчлдж күүндхин төлә алдр орн-нутгудин правительствсин толгъачрин совещаниг хооран саалго хурахиг некджәнә, бас тер мет, США-н цергүдиг Ливанас, Англин цергүдиг Иорданяс цаг түдәлго гаргъдж авхиг нег мөсдлж некджәнә.

Арабск Ниилсн Республикин, Иракск Республикин болн арабск наадк орн-нутгудин оли-амтсин зөвтә чик ноолдаг, бас тер мет Азин, Африкин болн

Латинск Америкин оли улсин келн-амтнәннь сул-дхврин джисәг СССР КНР хойр нег мөсдлж дөнънджәнә.

Ближнь болн Среднь Востокин районд, нарт делкән наадк чигн райодар болджах йовдлмуд — келн-амтни сулдхврин джисән юмнд диллгдшгог, колониализмин цагнь хәрү эргшгогъяр давсиг, тууджлгч делгрлтин ишкәллә харш сөрүд болч колониальн даджрлгъиг хәрү токтадж, хадгълхар седгч ямаран чигн күчллт төвкнүн бәалгънә төрт хорлтта болад, кү-тусхинь лавта медүлджәнә.

Нарт делкән өдгә цагин бәадләс иштә Азийд болн Европд, хойр халхин өмн учрджәх эрки чинртә зәрм төрмүдәр цуг халхарнь селвгән авлцсна ашд, агрессивн өмнәс, төвкнү хадгълхин төлә ноолдхд кергтә ямаран эв-аргъ кехин тускар күтцдән бооцлж күүндлв.

Нарт делкән чинвртә бәадлиг сулдулдж, шин дәнә түрмшгәс гетлгхин төлә Советск Союз Китдин Оли-амтнй Республик хойр цуг аргъинь хәәцхәх Хойр халх игдлж герчлджәнә: Цуг орн-нутгудин оли-амте эврәнн социальн-политическ системән бийнь шүүдлж авх зөвиг күндлх кергтә; әдл биш общественн системтә государствев — нарт делкәд өргәр таасгдсн, тоомсрта тавн принципәс иштәгъяр — ни зерг-тегш бәәх зөвтә; нарт делкән зүткәтә төрмүд цугъяр — күүндвр келгънә хаалгъяр, төвкнүн кевәр хагългдх зөвтә; оли-зүсн орн-нутгуд нег-негндән олзта боллгъна болн ни дөрлдәнә ул деер экономическ болн культурн залгълда делгрүлгън дөнънгдлж, оли-амте хоорндан нег-негән меллхд тусан күргдлж, нарт делкә чинвртә бәалгъиг багърулдж, төвкнү хадгълхд күтц тааста болх зөвтә.

Өдгә цагт, төвкнү хадгълдж батлгъна түрүн төрнъ — зер-зевиг хаслгъна тускар, атомн болн водородн селм сөрлгъиг зогсадж, эн селмиг уурулгъна тускар, күүнә газр деер гаргъдсн дәнә баглрасиг болн дәнә базмудиг уурулхин тускар, төвкнүн бәалгънә болн коллективн аямшг уга бәалгънә пакт кехин туск зөвшәл государствев хоорнд келгъ күцлгън болджана.

Болсн бийнь — дәнәс гетлдж болхий — гисн төр ганцхн төвкнүнд дурта улсин сән седклин күсләс болн эврә халхасн кесн күчллгънәс ийлгършго. Западн орн-нутгудин агрессивн улс, төвкнү хадгълхин төлә ямаран чигн йоста эв-аргъ кехән ода күртә зулад бәәцхәнә, хәрн нам нарт делкән чинвртә бәадлиг эргү кевәр улм тулад, күмн-амтиг дәнә аюлин мөткә деер тәвджәнә. Болв теди медх зө-

втә: кемрджән дәәсрхгч империалистическ ухан-серл уга гүткәчир оли-амтсиг дәнәлә харгълснәс цааран, төвкнүн бәәхдән дурта, сулдхврт дурта государствев болн оли-амти цугъяр батар хамцлж негдчкәд, империалистическ агрессивмудиг мөнъкинд уга кегъад, цуг нарт делкәд данъгин төвкнүн бәалгъ токтах.

Советск Союзин Коммунистическ парти Китдин Коммунистическ парти хойран хоорнд, Советск правительств Китдин Оли-амтнй Республикин правительств хойран хоорнд, мана орн-нутгудин оли-амте хоорнд ах-дүүгъинәр иньгдлж бәалгън, цуг халхарн хамцлж кәдллгън болн нег-негндән дөнъ боллцлгън үзмджтәгъяр делгрлж, улм-улмар батрдлж йовхиг хойр халх ик ханмджтагъяр темдглв. Хойр орн-нутгин экономик хурдар өсдлж йовна, эднә күчн-чидлнь өдр ирвәс батрад йовна. Хойр орн-нутг күтц тегш зөвтәгъяр, хоорндан үүрлдж дөнъ боллцлгъна ул деер хамцлж, ницлж кәдллгън туурсн әмрлүлгч чидлтә. Эн хамцлж, ницлж кәдллгън — хойр орн-нутг социализмин болн коммунизмин хаалгъяр хурдар йовхд таал учрасн деерән, цуг социалистическ лагерин күчн-чидл батрхд таал учраджана.

Мана орн-нутгуд хоорнд ницлж кәдллгъиг цааранднь цуг халхарнь делгрүлдж, социалистическ лагерин хамцлтиг, төвкнүнд дурта государствевла болн оли-амтслә нөкцлтан улм батруллгъ теткхәр хойр халх шиидлж, күүндлж хәләгдсн төрмүдәр цугъарагъарнь зөвшәрсн әдл тоолврта бәәхән келлхәв.

Советск Союзин Коммунистическ парти болн Китдин Коммунистическ парти өмн бәәх, күцәгдх төрмүдиг чинрлгъндән хойр халх нег тоолврта, Марксистск-ленинск хойр парти уйдшгогъяр ницнъгъү бәалгън—мана оли-дундин керг-төр диллдж делгрлгънә ицгтә иткмдлжн мөнък болх.

Советск Союзин Коммунистическ парти болн Китдин Коммунистическ парти, тер әрүн ницлтиг цуцрлтан угагъяр хардж, марксизм-ленинизм әрүн цевр боллгъна төлә ноолдлж, коммунистическ болн кәдлмшчирин партисин Московск декларацин принципиг харедж, бас тер мет, коммунистическ джисәнә ах аямшг болгч—ревизионизмин өмнәс эвцшго ноолда кецхәх. Эн ревизионизм—Югославин коммунистрин союзин программд ил келгдлж медгдлжәнә.

Төвкнүнә болн социализмин өдр ирвәс өсдлж йовх чидл уралан йовх хаалгъдан харгъсн цуг харшлтиг дун угагъяр әрдлж, туурсн диллвр бәрхд күтц ицгтәгъән хойр халх келджәнә.